

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1990-1991

3 MAI 1991

PROPOSITION DE LOI

**insérant dans le Code civil un
article 2270bis relatif à la prescription
des actions en responsabilité
extra-contractuelle**

(Déposée par M. Lagasse)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les actions en réparation de dommages relevant de la responsabilité extra-contractuelle sont régies par le principe général de la prescription extinctive de trente ans. Depuis un certain temps, des voix se sont fait entendre pour dénoncer la durée excessive de ce délai.

De fait, si la prescription trentenaire introduite comme règle générale pouvait se justifier à l'époque des diligences, aujourd'hui il apparaît que la sécurité juridique commande une solution plus rapide. Non seulement les moyens de communication et d'information ont évolué profondément, mais le développement des assurances responsabilité, y compris l'assurance aide judiciaire, fait que l'intérêt de tous est d'arriver beaucoup plus rapidement à une clarification des situations.

C'est vrai particulièrement en ce qui concerne les dommages causés par les accidents de la route, mais une réduction du délai paraît justifiée pour tous les cas de responsabilité extra-contractuelle.

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1990-1991

3 MEI 1991

WETSVOORSTEL

**tot invoeging in het Burgerlijk
Wetboek van een artikel 2270bis
betreffende de verjaring van op
niet-contractuele aansprakelijkheid
berustende vorderingen**

(Ingediend door de heer Lagasse)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Voor op niet-contractuele aansprakelijkheid berustende vorderingen tot schadevergoeding geldt het algemene beginsel van de bevrijdende dertigjarige verjaring. Sedert enige tijd rijst verzet tegen deze uitzonderlijk lange termijn.

De dertigjarige verjaring als algemeen beginsel was willicht te verantwoorden ten tijde van de postkoetsen, doch thans is het duidelijk dat de rechtszekerheid een snellere regeling behoeft. De mogelijkheden op het gebied van communicatie en informatieverstrekking hebben grondige wijzigingen ondergaan, en bovendien is de situatie inzake aansprakelijkheidsverzekeringen, de rechtsbijstandverzekering daaronder begrepen, zodanig geëvolueerd dat het in het belang van alle partijen is dat zij binnen een korter tijdsbestek duidelijkheid omtrent hun rechtstoestand verkrijgen.

Zulks geldt in het bijzonder voor de schade die het gevolg is van verkeersongevallen, maar een verkorting van de verjaringstermijn lijkt voor alle vormen van niet-contractuele aansprakelijkheid verantwoord te zijn.

A ce sujet, on relèvera que le législateur français, lorsqu'il a revu le régime de réparation des conséquences dommageables causés par l'automobile, a saisi l'occasion pour ramener à dix ans la prescription extinctive pour toutes les actions en responsabilité extra-contractuelle (loi du 5 juillet 1985).

Au demeurant la jurisprudence actuelle est bien établie : le point de départ du délai de prescription est le jour de la manifestation du dommage, et non pas nécessairement le jour où s'est produit le fait retenu comme cause du préjudice.

La présente proposition a pour objet, non pas de remplacer de façon absolue le principe très général énoncé à l'article 2262 du Code civil, mais de ramener à dix ans le délai pour les actions en responsabilité extra-contractuelle. Il ne paraît pas y avoir de motifs pour établir de distinctions parmi celles-ci. Le délai de dix ans vaudra donc, — sans préjudice de délais plus courts prévus par des lois particulières — qu'il s'agisse de responsabilité fondée sur la faute ou sur le risque, de manquement à l'obligation générale de prudence et de diligence des articles 1382-1383 du Code civil ou des obligations de résultat ou de garantie des articles 1384 à 1386*bis*, que la base de l'action se trouve dans le Code civil ou dans des lois particulières, par exemple en matière de responsabilité des communes, ou de responsabilité des exploitations de mines

Au sujet du dernier exemple cité, il n'est pas inutile d'observer que les dégâts miniers se manifestent presque toujours dans les trois années qui suivent l'arrêt de l'exploitation et que, selon des relevés scientifiques, après six ans la situation est définitivement stabilisée.

Seront seules exceptées les hypothèses de responsabilité qui sont organisées différemment par une convention internationale applicable en Belgique.

A. LAGASSE

Dienaangaande zij er op gewezen dat de Franse wetgever bij de herziening van de regeling inzake schadevergoeding bij ongevallen veroorzaakt door auto's de bevrijdende verjaringstermijn voor alle op niet-contractuele aansprakelijkheid berustende vorderingen tot tien jaar heeft beperkt (wet van 5 juli 1985).

Bovendien staat de rechtspraak terzake thans vast : de verjaringstermijn gaat in op de dag waarop de schade zichtbaar is geworden, en niet noodzakelijkerwijze op de dag waarop het als oorzaak van de schade aangemerkte feit is voorgevallen.

Dit wetsvoorstel heeft niet zozeer tot doel het erg ruime, in artikel 2262 van het Burgerlijk Wetboek vervatte beginsel volledig te vervangen, als wel de verjaringstermijn voor op niet-contractuele aansprakelijkheid berustende vorderingen tot tien jaar te beperken. Er is geen reden om in deze categorie van rechtsovereenkomsten een onderscheid te maken. Onverminderd de in bijzondere wetten vastgestelde kortere verjaringstermijnen, zal de termijn van tien jaar derhalve voor alle vormen van aansprakelijkheid gelden, ongeacht of het gaat om aansprakelijkheid voortvloeiend uit schuld of risico, uit een tekortkoming aan de algemene verplichting tot voorzichtigheid en zorgvuldigheid, als bedoeld in de artikelen 1382 en 1383 van het Burgerlijk Wetboek, dan wel uit een tekortkoming aan een verplichting die het gevolg is van een resultaatsverbintenis dan wel van een verbintenis tot vrijwaring, als bedoeld in de artikelen 1384 tot 1386*bis*. Evenmin speelt het een rol of de rechtsovereenkomst berust op bepalingen van het Burgerlijk Wetboek of van bijzondere wetten, zoals bijvoorbeeld terzake van aansprakelijkheid van gemeenten of van mijnexploitaties.

Wat dit laatste voorbeeld betreft is het zinvol erop te wijzen dat de door mijnactiviteit veroorzaakte schade nagenoeg altijd tijdens de eerste drie jaar na het staken van die activiteit aan het licht komt. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat na zes jaar volledige stabilisatie optreedt.

De enige gevallen waarin deze wet geen uitwerking zal hebben, betreffen de vormen van aansprakelijkheid die op grond van in België van toepassing zijnde internationale overeenkomsten op een andere wijze worden geregeld.

PROPOSITION DE LOI

Article unique

Un article 2270*bis*, libellé comme suit, est inséré dans la section 3 du chapitre V du titre XX du code civil :

« Art. 2270*bis*. — Les actions en responsabilité civile extra-contractuelle se prescrivent par dix ans à compter de la manifestation du dommage ou de son aggravation, à moins qu'une loi particulière ne prévoie un délai plus court.

En ce qui concerne la réparation des dégâts causés par une exploitation de mines, le délai commence à courir le jour de l'arrêt de l'exploitation. »

26 mars 1991.

A. LAGASSE

WETSVOORSTEL

Enig artikel

In Titel XX, Hoofdstuk V, afdeling 3, van het Burgerlijk Wetboek wordt een artikel 2270*bis* ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 2270*bis*. — De verjaringstermijn voor op niet-contractuele civielrechtelijke aansprakelijkheid berustende vorderingen bedraagt tien jaar, te rekenen van het tijdstip waarop de schade zichtbaar of zwaarder wordt, onverminderd de door bijzondere wetten vastgestelde kortere termijnen.

Voor rechtsvorderingen tot vergoeding van door mijnexploitatie veroorzaakte schade, gaat de verjaringstermijn in op de dag waarop de mijnexploitatie wordt gestaakt. »

26 maart 1991.